

Komoru sester nepotřebujeme. Potřebujeme se dát dohromady zdola a zbavit se pasivity (Iniciativa sester)

Jen co odešel návrh zákona o Komoře sester do sněmovny, bude zřejmě zase stažený. Aspoň prozatím. Přesto je k nápadu na Komoru sester potřeba dodat pár slov. Kritiku si totiž zasloužil, a je dobře, že v nemocnicích zazněla. Ale leccos podstatného v ní doteď nepadlo. A mělo by.

I)

„To budeme muset platit za to, abychom vůbec mohly pracovat jako sestry?“

Tahle reakce se obvykle ozývala jako první. Po letech ústrků byla pochopitelná. Ale přiznejme si, tohle na celém nápadu rozhodně nebylo to nejproblematictější.

„Za Komorou stojí ČAS, a tomu nevěříme.“

Kdo Komoru protlačoval, nešlo přehlédnout. Česká asociace sester (ČAS) se o založení Komory zajímala roky a roky se naopak nezajímala o realitu pracovních a finančních podmínek v nemocnicích. A její prezidentka se sebejistotou, které teď možná lituje, mluvila nepokrytě o tom, že Komora bude prostě pouze transformovaný ČAS. Pokud by jí to vyšlo, její spolek s velmi vachrlatou legitimitou a vždy věrně na straně ministerstva zdravotnictví by tak formálně vyrostl v instituci na základě speciálního zákona a ministerstvo by v ní získalo nekonfliktní orgán, který by mu vše odkýval „jménem sester“. Tak vypadaly rozdané karty. Jenže celá partie měla mít navíc vadná pravidla.

„Kdo bude na seznamu a kdo v Komoře a kdo bude rozhodovat?“

Návrh zákona vzbuzoval otázky a podezření, pokud šlo o procedurální ustanovení: o seznam sester, o členství v Komoře, o poplatky, o usnášeníschopnost...

Tolik ke kritice Komory, kterou jsme slyšeli. Stačí však taková kritika? Nakonec, pokud by do Komory vstoupily tisíce sester, z nemocnic a regionů, mohly by nepočetnému ČASu Komoru i tak prostě nedat/přebrat. Nemohly by si ji tak udělat víc po svém?

Proto má smysl se zamyslet, zda pro nás projekt Komory neměl i jiné limity a vážnější nebezpečí. A on je měl.

II)

Ze „zvyšování prestiže“ a „profesionalismu“ se může stát stejné vězení, jakým je „poslání“

„Profesní organizaci“, ať v podobě ČASu, nebo Komory, zajímá primárně profese o sobě. Do její agendy se nevejdou zdravotníci, kteří onu profesi vykonávají, ani to v jakých finančních a pracovních podmínkách ji dělají, jaký dopad to má na jejich životy. „Profesní organizaci“ zajímá modelování „profese“ podle trendů, podle požadavků snižování nákladů a zvyšování ziskovosti nemocnic, podle požadavků managementů, státu a pojišťoven, bez ohledu na limity reálné situace, bez ohledu na nedostatek personálu, bez ohledu na platy/mzdy.

Aby nedošlo k omylu! Nechceme v našem oboru stagnaci. Chceme poskytovat kvalitnější péči. Jen se nechceme stát obětí „profesionalismu“, který odhlíží od potřeb a zájmů, které jako pracující a lidé s vlastními životy máme.

Jakým vězením je motto „není to povolání, je to poslání“, to jsme již v nemocnicích prohlédli. Teď je načase zpozornět, protože ze „zvyšování prestiže“ a „profesionalismu“ se stává mantra, která k nám dokáže být stejně bezohledná a přehlíživá jako rozsudek „smiřte se s tím, je to vaše poslání“. Profesní hrdost nechceme oddělovat od potřeb zdravotníků a nemůže nám ji dát žádná instituce ani normy shora, musíme si ji vydobýt my sami na svých pracovištích.

Aktivitu zdola vyjednávání „tam nahore“ nezastoupí

Komora měla podle prezidentky Šochmanové přinést sestřím jednotu. Jaká jednota by to byla? Ruku na srdce: byla by to jednota pasivního členství.

Přes všechnu oprávněnou kritiku na adresu ČASu i Komory bychom neměli zapomínat, že největší problém je na naší straně. V tom, že na svých odděleních, sálech, laboratořích nedokážeme dát dohromady bystrost, sebevědomí a rozvahu postavit se za sebe. V tom, že se nedokážeme kolektivně ozvat v terénu, kde jsme „doma“ a kde můžeme mít sílu. Neměli bychom zapomínat, že když jsme slabé „u sebe doma“, celostátní síla se z toho neposkládá. A nevyhradí nám to žádné vyjednávání „tam nahore“.

Komora by se stala jen další institucí, která by zastupovala (a podporovala) pasivitu pracovišť a „žila“ by pouze na vyjednáváních a lobováních, ne skrze tlak zdola. Poslední roky přitom ukázaly, kam to vede. Poslední roky nám dávaly šanci polepšit si: nedostatek personálu znamenal, že jsme se nemuseli bát, že „před branou čeká deset jiných“, následky nedostatku personálu nešly přehlížet, ekonomický růst uvolnil peníze.

Zdravotníci v Česku toho nevyužili k ozvání se. Nechali vše na vyjednáváních, dožadování se, přemlouvání, doprošování se. Výsledek: Vláda dva roky po sobě nesplnila vládní desetiprocentní slib, poté jsme dostali výsměšných 1 500 korun. Nic z toho nebylo zaručené i pro nestátní nemocnice. Už vůbec lobování neukázalo sílu, která by nás posunula ke srovnání platů ve státních a mezd v nestátních nemocnicích.

A lepší lokální pracovní podmínky na konkrétních odděleních, méně arogance nadřízených, víc důstojnosti, větší síla, víc respektu? To nám lobování institucí nemůže dát ani náhodou. To si musíme vyzískat my sami.

S Komorou problém nezmizel. O kompetence se musíme zajímat

Pasivita a nezájem nám bude škodit i bez Komory (snahy o její zavedení přitom jistojistě nekončí). Projekt Komory nám přitom naštěstí aspoň připomněl, o co se bude v nemocnicích hrát kromě peněz: například o kompetence. A ministerstvo bude spolu s hlavní sestrou říkat to, co ČAS: Navyšování kompetencí je nezvratný trend, který nebude brát ohledy na faktickou situaci v nemocnicích ani na potřeby sester. Musejí se tomu přizpůsobit, musejí si naložit víc práce a být na to hrdé, zvyšuje to jejich prestiž.

Komora nám scházet nebude. Nedostatek aktivity a tlaku zdola nám ale bude scházet i bez ní.

Iniciativa sester se finanční i pracovní podmínky v nemocnicích, kde pracujeme, zlepšit tlakem zdola snaží. Máme za sebou velká i menší vítězství, velké i menší prohry. Máme za sebou kupu zkušeností, že v nemocnicích se je možné ozvat a nekončit jen u stěžování si.

Chcete-li se pokusit vymoci si lepší podmínky i ve své nemocnici, na své klinice, na svém oddělení, sálu, laboratoři, rádi se potkáme.

Iniciativa sester – Neodcházíme, organizujeme se

organizujemese.cz,

Facebook: [Iniciativa sester](https://www.facebook.com/iniciativa.sester),

iniciativa.sester@seznam.cz

Toto vyjádření na webu: <https://organizujemese.cz/node/297>

Texty ke Komoře:

[Návrh zákona České komoře všeobecných a dětských sester](#)

[Glosa na Ošetřovatelství.info \(z 19. června\)](#)

[Připomínky Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR k návrhu zákona \(z 25. června\)](#)

[Glosa na Ošetřovatelství.info \(z 27. června\)](#)

[Stanovisko ČASu \(z 29. června 2020\)](#)